

ÅRENE

**UNDERVISNINGS-
MATERIALE**

**REPUBLIQUE
/REVOLVER**

ÅRENE

- BASERET PÅ NOBELPRISVINDER ANNIE ERNAUX' MESTERVÆRK

I ÅRENE følger vi på én og samme tid en række personlige erindringer og en samfundsmæssig udvikling. Klinisk skarpt og uden sentimentalitet tager fortællingen os med på en begærsberetning, der spænder fra opdagelsen af jegets klitoris, et seksuelt overgreb, en ulovlig abort, et moderskab og en affære i en moden alder.

Annie Ernaux' fortælling er meget mere end en selvbiografi – det er et portræt af en hel generation – hvor hendes ekstreme sensibilitet over for virkeligheden gør, at hun kæder det individuelle liv sammen med tidsånden, forbrugersamfundet, krige og katastrofer og politiske bevægelser i tiden.

På scenen kan ses fem af de allerdygtigste skuespillere fordelt med et spænd på over 50 år, for på den måde at kunne skabe et kollektivt selvportræt af livet i Vesten i årene mellem 1941 og 2006. Uanset, hvor i det tidsrum man er født, vil man kunne føle sig set, genkendt og anerkendt i Ernaux' på samme tid folkelige, intime og humoristiske perspektiv.

For hvem: For dem der vil se et generationsportræt forløst på scenen af nogle af vores dygtigste skuespillere med et aldersspænd på over 50 år. Og for dem der interesserer sig for sammenkædningen af det individuelle liv og tidsånden, forbrugersamfundet, krige, katastrofer og politiske bevægelser.

Hvorfor: Fordi man kan føle sig både set, genkendt og anerkendt i Ernaux på samme tid folkelige, intime og moderne tekst. Klinisk skarpt og uden sentimentalitet får vi malet et kollektivt selvportræt af livet i vesten i årene mellem 1941 og 2006.

BOOK SKOLEBILLETTER HER:

<https://www.brugteatret.dk/event/aarene/>

HVOR:	REPUBLIQUE
HVORNÅR:	19. FEB. - 14. MAR. 2026
SPILLEDAGE:	Tir-tor kl. 19.00 + fre kl. 17.00 + lør kl. 14.00
VARIGHED:	Oplyses omkring premieren
MÅLGRUPPE:	Ungdomsuddannelser
FAG:	Dansk, dramatik, fransk og historie
TEMAER:	Tid, sprog og erindring, kollektiv hukommelse, individ vs. fællesskab, køn og klasse, krop, seksualitet og moderskab, klasse og social mobilitet, historie og samtid samt aldring og forgængelighed
MANUSKRIFT:	Karen Maria Bille
INSTRUKTION:	Liv Helm
SCENOGRAFI & KOSTUME- DESIGN:	Steffen Aarfing
MEDVIRKENDE:	Karen-Lise Mynster, Christine Albeck Børge, Özlem Saglanmak, Ena Spottag Fog, Alvilda Lyne- borg Lassen
INFO:	Der tilbydes gratis skole- introduktioner onsdage fra 18.00-18.15. Tilmelding til skoleintroduktioner sker i forbindelse med bestilling af billetter.
BILLETTER:	Billetbestilling foregår via www.brugteatret.dk Tele- fonnummer til Brug Teatret I Undervisningen: Ved akutte situationer kan du kontakte vores billetkontor, BilletBil- let, telefonisk på 70 272 272
SÆRPRIS:	Vi tilbyder et begrænset antal skolebilletter på udvalgte dage fra 75 kr. Bemærk, at tilbuddet først gælder, når du bestiller til min. seks unge under 25 år

**VI HAR KUN VORES HISTORIE, OG DEN
TILHØRER IKKE OS**

- José Oretega Y Gasset

**”JA, ALLE VIL GLEMME OS. SÅDAN
ER LIVET, DET KAN IKKE VÆRE AN-
DERLEDES. DEN DAG VIL KOMME DA
ALT HVAD VI FANDT VÆSENTLIGT VIL
VÆRE GLEMT, ELLER I BEDSTE FALD
BLIVE OPFATTET SOM INTETSIGENDE
OG LIGEGYLDIGT. OG DET BESYNDER-
LIG ER AT VI ER UDE AF STAND TIL
AT VIDE HVAD DER VIL BLIVE OP-
FATTET SOM STORT OG VIGTIGT, OG
HVAD DER VIL BLIVE BETRAGTET SOM
ÅNDSSVAGT ELLER DUMT (...) OG
DET KAN MEGET VEL HÆNDE, AT DEN
TILVÆRELSE SOM VI LEVER I DAG, OG
SOM VI SYNES ER SÅ FREMRAGENDE,
EN DAG VIL FOREKOMME UNDERLIG,
DUM OG SNAVSET, MÅSKE ENDDA
SYNDEFULD...”**

- Anton Tjekhov (på dansk ved Erik Rosekamp)

ALLE BILLEDERNE VIL FORSVINDE.

- Annie Ernaux, Årene, 2021.

GÅ PÅ OPDAGELSE I MANUSKRIFTET TIL ÅRENE

- dramatiseret til scenen af Marie Bjørn frit efter Annie Ernaux` roman af samme navn, 2025.

HER FÅR I CITATER FRA DE ENKELTE SCENER. DER ER 17 SCENER I FORESTILLINGEN. I SKAL NU FORSØGE AT AFKODE DE ENKELTE SCENERS TEMATIK OG HISTORIK.

OPGAVER

- Læs uddragene fra manuskriptet igennem og giv de enkelte scener overskrifter.
- Hvad tematiseres i de 17 scener og hvordan?
- Undersøg, hvad der foregik i de historiske perioder, som nævnes i ÅRENE:
  - Scene 3: Genopbygningen (Den kolde krig)
  - Scene 9: 68!
  - Scene 12: 80erne
  - Scene 14: *Murens fald*
  - Scene 16: *Årtusindeskiftet*
- Hvilke historiske begivenheder sætter tydelige spor i Annies liv og hvordan påvirker de hende?
- Hvordan viser ÅRENE, at et enkelt menneskes liv hænger sammen med den tid og det samfund, man lever i?
- I ÅRENE fylder både verdensbegivenheder (krige, Murens fald, 68-oprøret mv.) og hverdagsdetaljer (tøj, reklamer, tv, mad mv.). Hvorfor er de små detaljer så vigtige for at forstå historien?
- Hvordan bliver ÅRENE et generationsportræt?
- Hvordan bliver kvindekroppen reguleret af samfundet i ÅRENE?
- Hvilke normer for kønsroller, krop og seksualitet genkender I – og hvilke virker fremmede?
- Tror I, at nutidens unge er mere frie end Annie var – eller bare bundet af andre normer?
- Hvorfor tror I, at Ernaux vælger at skrive “vi” i stedet for “jeg”?
- Hvad mener ANNIE 1 med, at: *“... Den ordbog som er blevet opbygget fra vuggen til dødslejet, vil forsvinde”*, scene 1, Prolog, hun ønsker at bevare.

CITATMOSAIK FRA ÅRENE

På scenen ses 5 Annier: Annie 1, Annie 2, Annie 3, Annie 4 og Annie 5 - fordelt med et spænd på over 50 år. Hvorfor er der 5 Annier?

SCENE 1: PROLOG, HUN ØNSKER AT BEVARE

ANNIE 1:

Hun har mistet fornemmelsen af fremtiden. Fremtiden er blevet erstattet af en følelse af at hun har travlt, og den følelse plager hende. Hun er bange for at hendes bevidsthed, efterhånden som hun bliver ældre og ældre, bliver lige så tåget og stum, som da hun var en helt lille pige.

Hun forsøger at komme i tanke om et navn, hun har glemt. At få en person og et navn til at passe sammen, som to adskilte halvdele. Måske vil tingene og deres benævnelse en dag simpelthen ikke stemme overens, og hun vil ikke længere kunne sætte ord på virkeligheden... (Beat)

Hun er pludseligt tilbage i tiden...

(...)

ANNIE 5: Foruden beretningerne er det måden at gå på. At sætte sig på, at tale og le på, at råbe folk an på, når man møder dem på gaden... Enhver slægtshistorie er også en samfundshistorie, og alle stemmerne skildrer nedarvet fattigdom fra dybet af det europæiske bondeland. Frankrig. Skildrer afsavn som ligger forud for krige og rationeringen. De dykker ned i en umindelig

ANNIE 1: *der var engang/*

(...)

ANNIE 5: Hun ønsker at bevare øjeblikke fra et helt liv, der har fæstnet sig på nethinden. Det kunne være:

ANNIE 1: Det lille dansested med radiobilerne, hotelværelset, ikke langt fra boghandlen...

(...)

ANNIE 1 + 5: Alle billederne vil forsvinde:

(...)

Eller... De virkelige eller imaginære billeder som følger én helt ind i søvnen... Øjebliksbilleder badet i et lys som kun tilhører dem.

ANNIE 5: Alle vil de forsvinde med ét slag.

ANNIE 1: De tusindvis af ord som er blevet brugt til at benævne tingene, vil pludselig blive slettet, ligesom folks ansigter, handlinger og følelser, de ord som har bragt orden i verden, fået hjertet til at banke og gjort kønnet vådt. Sloganerne, graffitien i gaderne og på wc'ernes vægge, digtene og de sjofle historier, overskrifterne... de skrækkelige udtryk som man burde glemme, men som, netop på grund af anstrengelserne for at fortrænge dem, sidder fast/

(...)

ANNIE 1: ... Den ordbog som er blevet opbygget fra vuggen til dødslejet, vil forsvinde. Der vil være stilhed og ikke noget ord til at udtrykke den. Ud af den åbenstående mund vil der ikke komme noget. Hverken *jeg* eller *mig*.

SCENE 2: **TEENAGE ANNIE**

(...)

ANNIE 4: Det begær som rører sig i hende, bliver mødt af formaninger om begrænsningens kunst/
Det eneste der er helt sikkert, er hendes ønske om at blive voksen.

ANNIE 5: Det er et ønske om at blive fri for sin ydmygende uinteressante lillepigekrop.

ANNIE 4: Det er drømme om at få bryster og kropsbe-
håring, et blodigt bind i underbukserne.

(...)

ANNIE 4: Men begær og forbud strækker sig i det uende-
lige. Religionen er den officielle ramme om tilværelsen, og
den regulerer tiden.

(...)

ANNIE 4: Dreng og piger er adskilt overalt. Drengene,
støjende væsner der ikke græder og altid er parate til
at kaste et eller andet, sten, kastanjer, kanonslag, hårde
snebolde, og som siger bandeord. Pigerne er bange for
dem og får udtrykkeligt indskærpet ikke at efterligne
dem, at foretrække rolige lege, sanglege, hoppe i paradiset,
tag den ring.

(...)

ANNIE 4: I sine forestillinger om den fjerneste fremtid
– efter studentereksamen – ser hun sig selv som en...
model i dameblade, slank, med langt hår der hænger løst
ned over skuldrene. Hun har sin egen bil, det ypperste
tegn på selvstændighed. Hun er fri og uafhængig.

Over dette billede breder skyggen af *manden* sig, den
ukendte, ham som hun vil møde...

Hun er sikker på at hun skal "gemme sig til ham", og ople-
ver det som et overgreb på den store kærlighed allerede
at have lært nydelsen at kende på egen hånd... Men... Det
er...

SCENE 3: **GENOPBYGNINGEN**

ANNIE 2: I midten af halvtredserne diskuterer vi om der
virkelig findes flyvende tallerkner, og om hvem der først
vil nå til Månen, amerikanerne eller russerne.

Verdens ungdom lader højlydt høre fra sig. Alle er be-
gyndt at tro at fremtiden vil blive mere voldelig, men/

ANNIE 3: Folk er vant til vold og til den opdelte verden.

ANNIE 2: Udadtil føler vi os "fanget" under den kolde
krigs låg, indadtil føler vi os trygge. Bortset fra enkelte
protester i fagforeningerne her og der beklager vi os
ikke... Vi hidser os op over politik selvfølgelig, og de unge
mænd der uden ophør bliver sendt afsted for at lade sig
slå ihjel i bagholdsangreb. Vi ønsker fred i Algeriet, det
gør vi virkeligt, men vi beklager os ikke.

(...)

ANNIE 3: Fremskridtet er alt der står i modsætning til
livet på landet og krigen.

ANNIE 2: Fremskridtet er i plastic... det er antibiotika og
rindende vand i vasken og kloakafløbet, sommerferieko-
lonier, længevarende studier og atomet.

ANNIE 1: I 8. klasse er stileemnerne "Elektricitetens
velsignelser" eller "Skriv et svar til en som kritiserer den
moderne verden". Forældrene forsikrer:

DE ANDRE: *de unge kommer til at vide mere end os.*

SCENE 4:

STUDENTER ANNIE

ANNIE 5: Med ét slag giver den beståede studenterek-samen hende en social position, hun har ikke svigtet den tillid som alle de voksne har haft til hende.

Den sande belønning for en studentereksamen vil selvfølgelig være at opleve en kærlighedshistorie som i film... Men der er ikke noget, der er ikke nogen... Hun har stadig ikke *ret* til noget, hverken til at stemme eller have sex. Heller eller ikke til at sige sin mening faktisk.

ANNIE 4: Sex er det vigtigste kriterie for at bedømme piger, der bliver delt op i "de ordentlige" og "de uanstændige", og skammen er en evig trussel. Vores måde at klæde os og at sminke sig på kan hurtigt overskride grænser: for kort, for lang, for nedringet, for stram, for iøjnefaldende/

DE ANDRE: Osv. Osv. Osv. Osv. Osv./

ANNIE 4: *Intet*, hverken intelligens, studiefiid eller skønhed, betyder lige så meget som en piges seksuelle ry, det vil sige hendes værdi på ægteskabsmarkedet, og vores mødre bliver, ligesom mødrene før dem, vores vogtere:

DE ANDRE: Hvis du går i seng med en dreng før du bliver gift, vil ingen længere vide af dig, du vil være *fortabt* for altid!

ANNIE 5: Mens hun venter, *flirter* hun... Og hun ser tegn på sex overalt, hvis hun skal være ærlig. I de pludseligt nedringede kjoler, de stramme nederdele, den røde neglelak, det sorte undertøj, bikinien, biografsalenes mørke, de offentlige toiletter, Tarzans muskler, de rygende kvinder med benene over kors.

Hun går længere og længere i flirten, praktiserer alt det som kun kan nævnes i medicinske værker, fellatio, cunnilingus og hvis hun skal være helt ærlig nogle gange analsex. Altså hvorfor ikke. Drengene er ligeglade med kondomet, det gør ikke noget videre indtryk på dem.

ANNIE 4: Vi drømmer om p-piller, de bliver solgt i Tyskland... siges det. Lørdag efter lørdag bliver piger klædt i hvidt slør gift, den ene efter den anden, og seks måneder senere nedkommer de med såkaldt "for tidligt fødte", men ganske robuste børn.

SCENE 5:

STUDENTER ANNIE 2

ANNIE 4: (...) Nu er det tydeligt for hende, hvordan det sprog hun er opvokset med, er et sprog uden komplimenter og smiger, men som har den silende regn i sig... hvis man kan sige det sådan...

Som indeholder sproget i sig selv... strandene med grå småsten under skrænternes stejle klippevægge, natspandene der bliver tømt ud på møddingerne, og de hårdtarbejdendes vin.

Det er et sprog som egner sig til vedtagne sandheder og forskrifter (...)

SCENE 6:

STUDENTER ANNIE 3

ANNIE 4: Livet bag hende består af usammenhængende billeder... Hun føler sig ikke hjemme nogen steder, kun i lærdommen og litteraturen.

Endnu mere end et middel til at slippe for fattigdom forekommer studierne hende at være det bedste våben mod den kvindelige *forsumpning* hun finder så ynkelig, den fristelse til at fortabe sig i en mand... En erfaring hun har gjort sig flere gange, og som hun hver gang skammer sig over, mere og mere indædt.

Hun har overhovedet ikke længere lyst til at gifte sig eller få børn, moderskabet og åndslivet forekommer hende uforenelige. Hun er sikker på at hun under alle omstændigheder ville blive en sindssygt dårlig mor.

Hendes ideal er ideen om den fri kærlighed. Hendes største frygt er vanviddet...

(...)

ANNIE 3: Der er ingen forbindelse overhovedet mellem hendes liv og Historien, men den har alligevel allerede sat sine spor i hende. For om nogle få måneder vil hun være mere ligeglad med mordet på Kennedy i Dallas end med Marilyn Monroes død sommeren før, for på det tidspunkt... er hendes menstruation... 1-2-3-4-5-6-7-8... otte uger forsinket. Otte...

Underbukserne bliver bare ved med at være hvide og hvide og hvide. Hun holder op med at spise, køber slankemiddel og bliver til ren bevidsthed.

Hun må "få det til at forsvinde"... Det gør man i Schweiz for de riges vedkommende... eller for hendes vedkommende... i køkkenet hos en fremmed uddannet kvinde som trækker en sonde op af en gryde med kogt vand. Der er en... trykkoger til at desinficere udstyret og en... cykelpumpe monteret omvendt. Det bør være tilstrækkeligt.

Det er ... sådan ... det ... må ... være. (Skrig / fysisk reaktion)

ANNIE 4: Det hjælper *ikke* at have læst Simone de Beauvoir, det bekræfter kun hende i det dybt ulykkelige ved at have en livmoder.

SCENE 7:

FRIHED?

ANNIE 2: Og kort tid efter så... bliver p-pillen, det mest forbudte, det man aldrig havde troet muligt, den bliver så tilladt ved lov.

Det sker bare...

Kort tid efter.

SCENE 8:

GIFTE ANNIE

ANNIE 3: Fordi somrene til sidst begynder at ligne hinanden, og fordi følelsen af at være ung forvandles til følelsen af en vedvarende trist og ubestemmelig tid, og fordi hun må konstatere at parret stadig rangerer højere socialt end den ugifte, så forelsker hun sig med større/

ALLE:
Beslutsomhed/

ANNIE 3: og efter hvad der føles som et øjeblik uopmærksomhed er hun pludselig gift og skal snart være forældre.

(...)

I tiden med familien *føler* hun, hun *tænker* ikke.

Det hun regner for rigtige tanker, kommer til hende når hun er alene eller går tur med barnet. Det er spørgsmål der angår hende selv, selve tilværelsen.

Hun kan have en fornemmelse af at hun har svigtet sine tidligere mål, at hun oplever en fremgang der kun er materiel. I sin dagbog, som hun kun sjældent åbner – som om den er en trussel mod kernefamilien, som om hun ikke længere har ret til indadvendthed – har hun noteret:

ANNIE 3:
JEG ER BANGE FOR AT GRO FAST I DET HER ROLIGE OG KOMFORTABLE LIV, AT HAVE LEVET UDEN AT VÆRE KLAR OVER DET/

SCENE 9: 68!

(...)

ANNIE 2: Vi mødes, rådvilde, vi forsamles. På steder der siden tidernes morgen kun har været benyttet efter *faste regler*, hvor kun bestemte befolkningslag har *tilladelse* til at komme ind.

På *universiteter, fabrikker, teatre...* de bliver lukket op for alle og enhver, og vi *gør* alt andet på de steder end det de er beregnet til: Vi *diskuterer, spiser, sover... vi elsker!*

ANNIE 4: Hvis der er en revolution, så er det nu og her den bliver tydelig.

(...)

ANNIE 2: Alle steder fra kommer der bevægelser, bøger og tidsskrifter, filosoffer, kritikere, sociologer eller fx bare den lille svenske bog om samlejestillinger! Det er helt ufatteligt, så mange positioner man ikke kender til før nu. Alt går i retning af nye indsigter og en forandret verden. Voldelig måske...

DE ANDRE: men forandret.

ANNIE 2: Intet af det man hidtil har betragtet som normalt, er en selvfølge. Hele virkeligheden er til eksamen, inklusive det man siger når man kritiserer den, idet man hele tiden bliver opfordret til grundigt at granske den dybere bevæggrund for sin kritik/

(...)

ANNIE 4: Vi engagerer os i alle kampe, vi evaluerer systemerne. Vi søger modeller. Nøgleordet er FRIGØRELSE. Og vi retter opmærksomheden mod vores historie som kvinder. Vi opdager at vi ikke har fået vores del af seksual og kreativ frihed, af alt det som findes i mændenes verden. Det har vi ikke fået.

(...)

ANNIE 5: 1968/

DE ANDRE: er det første år i verden.

(...)

ANNIE 1: Samfundet har nu et navn, det hedder "forbrugersamfundet". Det er et indiskutabelt faktum, lige meget

om man byder det velkommen eller begræder det.

ANNIE 2: Reklamerne viser hvordan man skal leve, opføre sig og indrette sig, de er samfundets kulturelle vejleder. Og kun de begivenheder som bliver vist i tv, får status af virkelighed. Alle har et farvefjernsyn nu... det er lettilgængelig og billig underholdning, og det giver de gifte kvinder ro i sjælen når deres mænd bliver hjemme foran søndagssporten... Det gør det desværre.

ANNIE 5: Idealerne fra maj 68 er omsat i ting og underholdning.

SCENE 10: GIFTE ANNIE 2

I sin dagbog har hun skrevet:

ANNIE 3:
DET HELE
RIVER MIG
I TUSIND
STYKKER

ANNIE 2: Og...

ANNIE 3: HVORDAN KLARER DE ANDRE DEN?

ANNIE 2: Hun føler sig uden alder. Utvivlsomt et udtryk for en ung kvindes arrogance over for ældre kvinder, en nedladende holdning til dem der har passeret overgangsalderen. At hun selv skulle blive en af dem, er meget usandsynligt. Hendes forudelse om at hun skal dø i en alder af tooghalvtreds år rører hende ikke, hun synes det er/

ANNIE 3: en acceptabel alder at dø i.

ANNIE 2: I hvilken grad er maj 68 ophav til det spørgsmål som hun er så besat af: Ville jeg være lykkeligere i et andet liv?

ANNIE 3: ELLER VILLE DET VÆRE DET SAMME?

(Beat)

ANNIE 2: Omkring dem vrimler det med skilsmisser, skal det siges.

SCENE 11: **SKILTE ANNIE**

ANNIE 1: opløsning af samlivet:

ANNIE 2: Vi er parate til at gennemleve skilsmisssens smerte, truslerne og skældsordene, småligheden, parate til at leve med halvt så mange penge, parate til alt for at få drømmen om en fremtid tilbage.

SCENE 12: **80ERNE**

ANNIE 3: 80erne!

Dødsstraffen bliver afskaffet, aborten betalt af staten, de illegale immigranter får opholdstilladelse, homoseksualitet bliver tilladt, man får en ferieuge mere/

(...)

ANNIE 5: Men der er så mange mænd og nu også kvinder der tigger, at det ligner et nyt erhverv. Med bankernes plastic kort bliver pengene usynlige.

De hjemløse er en del af byens kulisser ligesom reklamerne. Til folks store lettelse opfinder man en nyttesløs beskæftigelse til dem: de kan selvfølgelig sælge aviser som man smider ud uden at læse dem! ... Det er et *pseudjob* så man kan skelne mellem de "gode" hjemløse, og de andre som ligger og sover deres endeløse rus ud på bænkene ved siden af deres hund. Mange dør af kulde om vinteren og af varme om sommeren.

(...)

ANNIE 5: I mangel på håb bliver det ordineret at "vise sit gode hjerte" med badges, demonstrationer, folkekøkkener, og koncert – mod sult, racisme, fattigdom, og for "fred i verden".

ANNIE 3: Den mirakuløse kur mod Krisen er:

DE ANDRE:

Virksomheden!

ANNIE 4: Virksomheden er naturloven, moderniteten, intelligensen, den vil redde verden. Ord kommer til og trænger sig på når individerne og handlingerne skal evalueres:

DE ANDRE: "præstation", "udfordring", "udbytte". "Success".

(...)

ANNIE 4: Omkring os dør folk i stilhed eller er ved at blive fortæret af sygdommen. Vi befinder os i en tilstand af fortvivlelse. Blandt alle former for frygt er den for aids den stærkeste.

SCENE 13: **SKILTE ANNIE 2**

ANNIE 2: Hendes børn fylder som regel ikke meget i hendes tanker... Hun er ikke længere den samme mor som før skilsmissen, snarere en blanding af en søster, veninde eller pædagog som organiserer en dagligdag som er blevet betydeligt lettere nu: Man spiser hver for sig når man har lyst, med en tallerken i skødet foran fjernsynet.

SCENE 14: **MURENS FALD**

ANNIE 4: Og så falder Berlin-muren. Sådan her!

ANNIE 3: Man har indtil nu troet at kommunismen var udødelig... Men så ser man dem myldre ind i Vestberlins forretninger, de vækker vores medlidenhed mest af alt... med deres grimme tøj og bæltetaske. Deres manglende erfaring som forbrugere er rørende, men... synet af denne kollektive hunger efter materielle goder, er os også imod. Det bliver et slags deformt... spejl...

ANNIE 5: Der breder sig nu et rygte om en kommende "ny verdensorden". Historiens ende er nær, siges det, og demokratiet vil brede sig over hele verden.

SCENE 15: **FRIE ANNIE**

Fra hendes dagbog:

ANNIE 1: Han har revet mig løs af min generation. Men jeg tilhører ikke hans.

SCENE 16: **ÅRTUSINDESKIFTET**

ANNIE 3: Det 20. århundrede lukker sig bag os, og vi gør regnskab. Alt bliver oplistet, klassificeret, evalueret. Det er nødvendigt at træde ind i det 21. århundrede med en blank hukommelse.

ANNIE 2: Når man ser hvad der sker i Irak – som USA udsulter og jævnligt truer med "angreb", og hvor børn dør af mangel på medicin – og når man ser hvad der sker i Gaza og på Vestbredden, i Tjetjenien, Kosovo, Algeriet osv. Osv., er det bedst ikke at tænke på den annoncerede "nye verdensorden", for den er svær at tro på.

(...)

ANNIE 3: Uden rigtigt at nå at tænke os om, går vi ind i frygten... en dunkel kraft har infiltreret verden, USA's præsident erklærer krig mellem civilisationerne, det Gode mod det Onde. Terrorismen får et navn/

DE ANDRE: *al-Qaida/*

ANNIE 3: en religion/

DE ANDRE: *islam/*

ANNIE 3: et land/

DE ANDRE: *Afghanistan.*

ANNIE 2: Sproget konstruerer konsekvent skellet mellem os og dem, gør dem til vilde, indskriver dem i "grupperinger" i "ghettoerne" i "lovløse zoner" hvor narkohandlen og gruppevoldtægterne flourerer.

(...)

Vi står i et lemlæstet landskab som har det hærgedes helt særlige skønhed.

Her begynder det tredje årtusind og idéen om naturens mystiske hævn.

ANNIE 3: En lille *iskold* mand med en uigennemskuelig ambition og et navn der for en gangs skyld er til at udtale/

DE ANDRE: *Putin/*

(...)

ANNIE 2: Samtalen om bordet til jul består af kritikken af medierne... Verden er på vej i afgrunden med den globale opvarmning, isen der smelter, og hvad med biernes død, har I overhovedet tænkt over biernes død? ... Konflikten mellem Israel og Palæstina er/

DE ANDRE: Uløselig ... Komplex ... Konstant.

SCENE 17: **FRIE ANNIE**

(...)

ANNIE 1: Hun bliver voldsomt oprørt over at hun sådan uden videre kan udskiftes i den her verden.

(...)

I denne mellemzone mellem visheden om en fødsel og muligheden af hendes egen død møder hun endnu en yngre mand. Hun bliver tiltrukket af hans mildhed og sans for alt det der vækker drømmene i os, bøger, musik, film. Det er en mirakuløs mulighed for at triumfere over døden med kærlighed og erotik.

ANNIE ERNAUX OG SIMONE DE BEAUVOIR

UDDRAG FRA ÅRENE,

SCENE 6: STUDENTER

ANNIE 4:

Det hjælper *ikke* at have læst Simone de Beauvoir, det bekræfter kun hende i det dybt ulykkelige ved at have en livmoder.

SIMONE DE BEAUVOIR, DET ANDET KØN, 2021

For Simone de Beauvoir var moderskabet ikke en livsopgave for kvinden, det gør dem til slavinder. Simone de Beauvoir (1908-1986) bekendte sig til eksistentialismen og analyserede myter og litteratur om kvinder gennem tiderne for at vise, hvordan kvinden er "Den Anden". Begrebet "Den Anden" beskriver, hvordan kvinder historisk og kulturelt er blevet forstået i relation til manden, som norm og centrum (subjektet). Manden er det ene, kvinden bliver Den Anden. Manden = subjektet/normen og opfattes som det universelle menneske. Kvinden = den anden defineres som afvigelse, supplement eller modstykke. Kvindens identitet bliver relationel, ikke selvstændig.

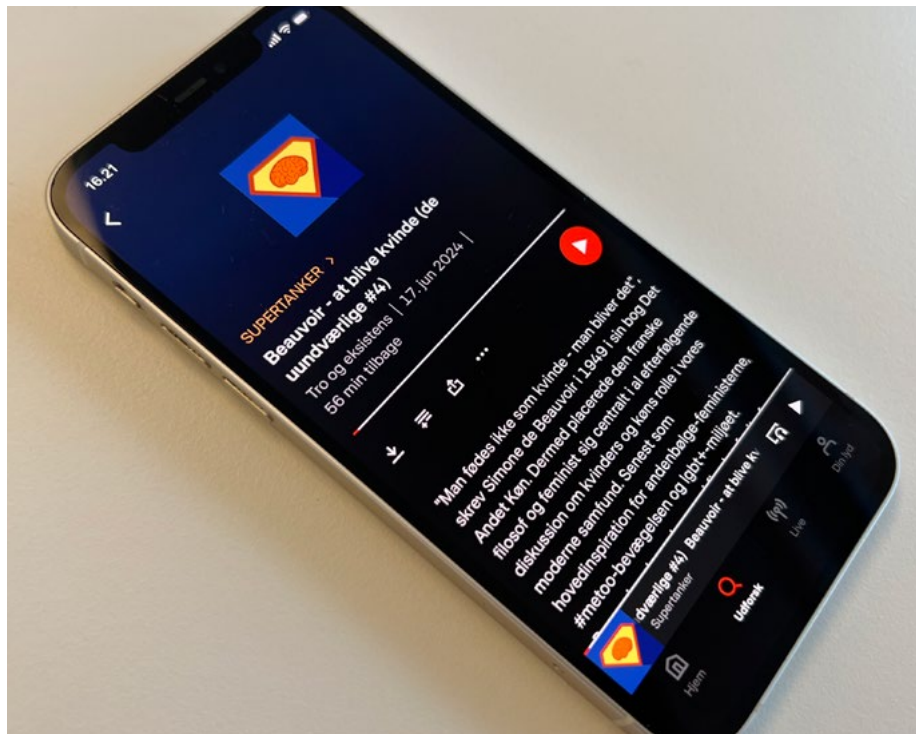
"Man fødes ikke som kvinde – man bliver det. Den skikkelse, menneskehunden antager i samfundet, er ikke én gang for alle fastlagt af en biologisk, psykisk eller økonomisk skæbne. Det er hele kulturformen, der skaber denne mellemting mellem mand og en kastrat – kvinden. Kun ved andres mellemkomst kan et individ indsættes i rollen som den Anden." *Det andet køn*, bind 2, s. 15, Gyldendal, 2021.

I sit hovedværk, *Det andet køn*, betegner hun ægteskabet som slaveri, "hvad enten hustruen nyder stor eller ringe agtelse, er hun under alle omstændigheder blevet så dagligdags, at hun ikke mere kan være et erotisk objekt," mener hun, og manden, der "har begæret en frisk ung pige, må hele sit liv forsørge en bred matrone og en indtørret gammel kone". Moderskabet er heller ikke en livsopgave for en kvinde. Evnen til biologisk moderskab resulterer ikke i forpligtelsen til at få børn og opdrage dem, mente Beauvoir. Det gør kvinder til slavinder, lænker dem til hjemmet og/eller rollen. Målet må ifølge Beauvoir være at afskaffe den form for moderskab, der betinger arbejdsfordelingen mellem mand og kvinde.

Det andet køn er stadig et feministisk hovedværk med sine analyser af kønnets betydning. Bogen var et skelsættende opgør med den historisk nedarvede sexismen og biologiske determinisme, der fastholdt kvinder i faste forestillinger – f.eks. som mor og hustru – og fratog dem muligheden for at leve et liv i frihed.

→ Hvad mener Annie (Scene 6: Studenter) med, at det ikke hjælper hende at have læst Simone de Beauvoir?

Kilder: <https://www.information.dk/kultur/2022/04/simone-beauvoir-moderskabet-livsopgave-kvinden-goer-slavinder> og <https://forfatterweb.dk/oversigt/zbeau/zbeau2>

<https://www.dr.dk/lyd/p1/supertanker/supertanker-2024/beauvoir-at-blive-kvinde-de-uundvaerlige-4-11032411251>

LYT TIL SUPERTANKER – BEAUVOIR – AT BLIVE KVINDE:

”Man fødes ikke som kvinde - man bliver det”, skrev Simone de Beauvoir i 1949 i sin bog *Det Andet Køn*. Dermed placerede den franske filosof og feminist sig centralt i al efterfølgende diskussion om kvinders og kønsroller i vores moderne samfund. Senest som hovedinspiration for andenbølge-feministerne, #metoo-bevægelsen og lgbt+-miljøet. Beauvoir er hovedperson i fjerde afsnit af Supertankers miniserie om uundværlige tænkere.

Medvirkende: Tone Dandanell, Cand. Mag i filosofi, Højskolekonsulent. Mia Skjold Tvede Henriksen, Ph.d. i pædagogisk filosofi, Aarhus Universitet og Sune With; ph.d.-studerende i filosofi, AU. Vært: Carsten Ortmann.

OPGAVER

- 1) Hvad mener Simone de Beauvoir med udsagnet: “Man fødes ikke som kvinde – man bliver det”?
- 2) Hvordan forklares det i podcasten, at kvindelighed ikke er biologisk, men socialt og kulturelt formet?
- 3) Hvad betyder Beauvoirs begreb “Den Anden”, og hvordan placeres kvinden i forhold til manden?
- 4) Hvordan har Beauvoir inspireret andenbølge-feministerne, #metoo-bevægelsen og lgbt+-miljøet mv.?

SKRIV DIN LIVSHISTORIE

I denne opgave skal I skrive et uddrag af jeres egen livshistorie med inspiration fra Annie Ernaux' Årene. I skal ikke skrive en traditionel selvbiografi, men et tekststykke, hvor jeres liv spejles i samtiden, og hvor det individuelle bliver til et stykke generationshistorie – sådan som Ernaux gør.

- Arbejd med fortællerpositionen og skriv enten i "vi" (kollektiv erindring) eller i en bevidst vekslen mellem "jeg" og "vi"
- Vis, hvordan dit liv er forbundet med andre menneskers liv og erfaringer
- Inddrag samfundsmæssige, kulturelle eller historiske begivenheder, som har præget din opvækst eller ungdom (fx pandemi, sociale medier, klimakrise, krig, identitetspolitik, præstationskultur)
- Skriv disse begivenheder indirekte frem gennem hverdagssituationer, kropslige erfaringer eller sprog – ikke som en faktaliste!
- Beskriv, hvordan kroppen, køn, seksualitet, forbrugersamfund, succes eller normalitet er blevet reguleret, vurderet eller idealiseret
- Lad erfaringerne fremstå uden sentimentalitet – i en nøgtern, observerende tone, inspireret af Ernaux
- Brug sproget som tidsarkiv og inddrag ord, vendinger, genstande, apps, tøj, musik eller billeder, som er karakteristiske for din tid
- Hvordan kan sproget i din livshistorie bruges til at fastholde en tid, der er ved at forsvinde?
- Vis bevidsthed om, at disse tegn på tid en dag vil forsvinde eller blive uforståelige
- Hvad skal din livshistorie først og fremmest handle om: identitet, tid, krop, samfund, familie eller?

INSPIRATIONSSPØRGSMÅL

- Hvilke billeder (indre erindringsbilleder) ville blive tilbage, hvis alt andet forsvandt (f.eks. sproget)? Hvilke billeder ville så bære din tid, ikke bare dig?
- Hvornår følte du dig mest som en del af et "vi"?
- Hvilke normer tog/taget du for givet – og hvornår begyndte du at tvivle på dem?
- Hvilke ord fra din opvækst vil ingen bruge om 30 år?

EKSEMPEL:

SCROLL

Vi vågnede med telefonen i hånden.
Ikke fordi den ringede, men fordi den allerede var der.
Før tanken.
Før kroppen.

Vi lærte os selv at kende gennem billeder af os selv.
Vinklerne.
Lyset.
Filtrene.
Det ansigt, der fungerede bedst.

Vi lagde noget op.
Ventede.
Opdaterede.
Slettede igen.
Tallene steg eller stod stille.
Det betød mere, end vi ville indrømme.

Vi kendte hinanden gennem stories.
Før vi kendte hinandens stemmer.
Vi så hinandens værelser, ferier, kroppe, morgenkaffe.
Alt det, der kunne ses på femten sekunder.

Vi lærte at være glade på kommando.
Smilet.
Musikken.

Teksten nederst.
Det hele passede i skærmen.

Vi sammenlignede os uden at mødes.
Kroppe.
Liv.
Succes.
Alt kunne måles, likes for likes.

Vi så verden gennem algoritmen.
Krig.
Klima.
Katastrofer.
Humor.
Alt i samme strøm.
Intet i den rigtige rækkefølge.

Vi lagde telefonen fra os om aftenen.
Tog den op igen.
Bare lige.
For at se, om vi stadig var der.

Alt dette vil forsvinde.
Platformene.
Funktionerne.
Tallene.

Men billedet vil blive:
En tom tommelfinger, der bevæger sig opad,
mens tiden glider forbi.

- 1) Hvor ser I kollektiv erfaring frem for individuel?
- 2) Hvilke Ernaux-greb genkender I (gentagelse, opremsning, nøgternhed)?
- 3) Hvilket tidsbillede af sociale medier skabes – uden at der argumenteres?
- 4) Hvordan ville denne tekst ændre karakter, hvis sociale medier ikke fandtes – og hvad siger det om deres betydning for din generation?

OM ROMANEN ÅRENE,

ANNIE ERNAUX (2008 FR.), 2021

Årene betragtes som et moderne mesterværk i fransk litteratur. Det er en roman om Frankrig og om en kvindes liv fra 1940'erne og frem. Fra Annie Ernaux' opvækst i en arbejderklassefamilie i Normandiet til tiden som lærer foran nådesløse klasser med fyrrer elever, forstadslivet med mand, to sønner, uendelige mængder indkøb og tilværelsen med en ung elsker efter skilsmissem – og gennem det hele livet som skrivende menneske.

Mest af alt er *Årene* en bog om tid. Den er fortalt fra et kollektivt ståsted og forsøger med afsæt i fotografier og erindringsbilleder at fange selve tidens sprog og gang. Vi sidder med til bords til familiefesterne og oplever de små skred og de store samfundsomvæltninger: efterkrigstiden, studenteroprøret i 1968, seksuel frigørelse, politiske kampe, familierelationer, globalisering og forbrugskultur. *Årene* er blevet sammenlignet med Marcel Prousts *På sporet af den tabte tid*, men Annie Ernaux' perspektiv er folkeligt, intimt og moderne.

Om Annie Ernaux

Annie Ernaux er født i 1940 i Normandiet og regnes for en af verdens største nulevende forfattere: prisbelønnet, bredt læst og højt værdsat af læsere og kritikere.

I 2022 modtog Annie Ernaux Nobelprisen for sit forfatterskab. *Årene*, der udkom i Frankrig i 2008, betragtes som hendes hovedværk. Annie Ernaux er kendt for sine selvbiografiske værker, hvor hun udforsker temaer som familierelationer, seksualitet og erindring, samtidig med at hun altid er politisk og optaget af klasse og køn.

Kilde:

<https://gad.dk/aarene> og <https://gad.dk/annie-ernaux>

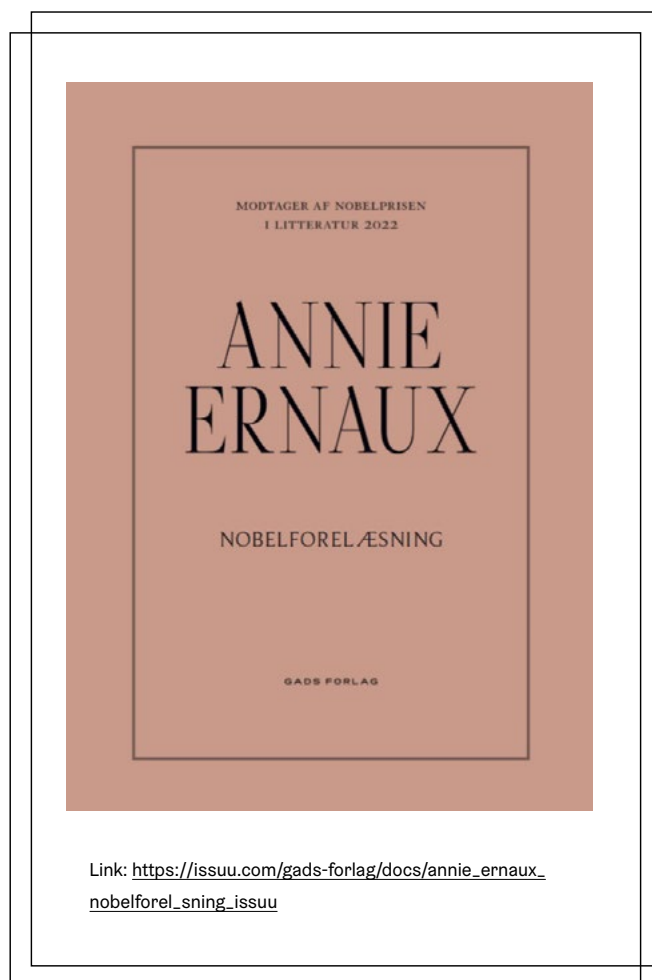

Link:<https://www.youtube.com/watch?v=TyuN93N6iUg>

**SE INTERVIEW MED ANNIE ERNAUX,
HVOR HUN TALER OM SIT ARBEJDE
OG OM SIN BOG ÅRENE, 2021.**

LÆS ANNIE ERNAUX` NOBELFORELÆSNING, 2022.

Ernaux begynder med at reflektere over, hvordan hun måtte finde den sætning, der gav hende adgang til sit livs fortælling – og afslører, at den første linje hun skrev som ung var: *“Jeg vil skrive for at hævne mit folk”*. Dette udtrykker et centralt tema i hendes forfatterskab: *“Skrivning er ikke blot en individuel kunst, men en måde at afsløre sociale strukturer, klasseskel og undertrykkelse.”*

- 1) Hvordan forstår Annie Ernaux forholdet mellem det personlige “jeg” og det kollektive “vi” i sin skrivning?
- 2) Hvilken rolle tillægger Ernaux litteraturen som social og politisk handling?

